

LUKAS 7:1-35

In Lukas 6 lasen we dat Jezus steeds meer mensen aantrekt. Enerzijds komen er veel mensen om genezen en bevrijd te worden, anderzijds trekt Jezus' radicale boodschap ook veel aandacht van zowel voor- als tegenstanders. Zijn boodschap corrigeert het algemene beeld van wat Joden in die tijd hadden over hoe Gods wetten moeten worden nageleefd, en wat God van Zijn volk vraagt. Geen uiterlijke religie, succes en status maar een oprecht innerlijk verlangen naar God en Zijn genade. Ware kinderen van God kijken naar zichzelf en geven om anderen in woord én daad.

Na deze controversiële preken, die samengingen met wonderbaarlijke genezingen, keren Jezus en de twaalf discipelen terug naar Kapernaüm, waar Hij eerder een tijd heeft gewoond, toen Hij in Nazareth niet was aanvaard. Hier welt de vraag op: "Wie is die Jezus eigenlijk?".

1) LUKAS 7:1-10: DE HOOFDMAN IN KAPERNAÛM

Kapernaüm was een drukke handelsstad waar Joden en Romeinen en andere heidenen naast elkaar leefden, vaak in een gespannen verstandhouding. Romeinse officieren (hoofdmannen) vertegenwoordigden de bezettende macht van Rome, terwijl de Joodse bevolking sterk hechtte aan hun religieuze identiteit en land. Het is daarom opvallend dat een Romeinse hoofdman goede relaties had met de Joodse gemeenschap. Dat laat zien hoe geloof en nederigheid grenzen van cultuur, status en macht kunnen doorbreken.

 Lees Lukas 7:1-10

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

 INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Wat is het precies wat de hoofdman doet of zegt waar Jezus zich zo over verwondert?

 TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Zijn er situaties in je leven waarin je Jezus meer zou kunnen vertrouwen door Hem iets toe te vertrouwen, zoals de hoofdman dat deed?

 DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Welke andere verhalen ken je waarin niet-Joden opvallend geloof tonen, en wat hint dat over Gods plan?

 REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Heb jij je wel eens verwondert over het geloof van een ander? Wat heeft dat teweeggebracht?

Toelichting studieleider

Interpretatie

De Romeinse officier had duidelijk een liefde voor het Joodse volk en geloof, hij liet zelfs de synagoge in Kapernaüm bouwen. Die liefde was wederzijds want de 'oudsten' van de Joden daar (de lokale religieuze leiders) vonden hem 'waardig' genoeg om Jezus uit te nodigen bij de officier, zelfs ondanks hij een vijandige overheerser was. De hoofdman paste precies in het plaatje dat Jezus schetste over hoe een kind van God zich kenmerkt: goede vruchten, nederig en een innerlijke ontferming voor anderen – waaronder zijn dienaar. Daarnaast werd zijn geloof extra duidelijk door zijn (geestelijke) gelijkenis met zijn officiersschap en hoe Jezus als God ook zo, door het spreken van een simpel woord, dingen kan laten gebeuren omdat alles onder Hem geschikt is. Zelfs de ziektes moeten Hem gehoorzamen. Dit waren niet alleen woorden, de hoofdman vertrouwde erop dat het zo zou gebeuren, en het gebeurde.

Diepgang

In dit verhaal, en vele andere verhalen en passages, wordt duidelijk dat Israëlitische afkomst niet genoeg is om deel te zijn van Gods Koninkrijk. Het gaat namelijk om het geloof van een persoon, niet om de afkomst. Ironisch: juist Israël is vaak degene die 'blind' is voor God, en de heidenen juist niet (Rom. 9-11). Dit is onderdeel van Gods plan, en wordt al over gehint in het OT:

- Rachab (Jozua 2): God werkt door geloof, niet door afkomst.
- Ruth (Ruth 1-4): Gods verbond is open voor wie zich aan Hem toevertrouwt.
- Naäman (2 Koningen 5): Nederig vertrouwen opent de weg tot Gods genade.
- De Ninevieten (Jona 3): God verlangt bekering, niet oordeel.
- De Kanaänitische vrouw (Matt. 15:21-28): Groot geloof wordt herkend, ook bij andere volken.

2) LUKAS 7:11-17: DE JONGEMAN IN NAÏN

Na Kapernaüm trekt Jezus naar Naïn. Dat was een klein, onbeduidend stadje ten zuiden van Nazareth in Galilea. Dat Jezus een plek als Naïn bezoekt, zegt dat Hij geen podium of invloedrijke plekken zoekt, maar Zich over alle mensen ontfermd, en daarom ook daar Zijn boodschap en genezing brengt.

 Lees Lukas 7:11-17

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

 INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Wat ontdek je allemaal over Jezus wanneer je deze passage aandachtig leest?

 TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Jezus laat hier zien dat Zijn genade voortkomt uit ontferming; wat vraagt dat van jou in hoe je leeft en omgaat met anderen?

 DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Welke overeenkomsten zie je met het opwekken van de dode zoons door Elia (1 Kon. 17:17-24) en Elisa (2 Kon. 4:18-37)? Zie je hier een patroon die ergens heen wijst?

 REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Welke gevoelens of vragen roept deze passage bij je op, kun je toelichten waarom?

Toelichting studieleider

Interpretatie

Jezus is niet bezig is met macht en aanzien, Hij is oprecht begaan met mensen. Dat zie je bijvoorbeeld terug aan Zijn reizen naar kleine 'onbelangrijke' plaatsen als Naïn. Jezus laat zich leiden door Zijn roeping van de Vader en ontfermt Zich persoonlijk over mensen, ook die buiten de aandacht zijn. Tegelijkertijd is Jezus ook bewust wonderen aan het doen omdat het hoort bij de missie die de Vader Hem gegeven heeft (lees bijv. Jes. 29:18; 35:5-6; 61:1). Zijn wonderen bevestigen Zijn boodschap en kondigen de gekomen redding aan, zoals dat geprofeteerd was. Ook de mensen herkennen Jezus aan deze wonderen, dat doet hen denken aan Elia en Elisa, ook Hij wordt als "groot profeet" bestempeld. Jezus is echter meer dan dat, Hij is waar de profeten slechts een glimp van lieten zien: de Messias, Gods Zoon, die de macht heeft over het kwaad, en over de dood zelf.

Diepgang

In deze drie verhalen zie je een bijna identieke situatie: een weduwe en de dood van haar (enige) zoon. In die tijd zat je als weduwe in een uitzichtloze situatie omdat er niemand meer was die voor je kon zorgen. Het verlies van je (enige) zoon betekende ook vaak het verlies van je eigen toekomst. In zekere zin betekent de opstanding van deze zoons ook dat het leven dan de weduwe weer is teruggekeerd. Nieuw leven en een nieuwe hoop uit een uitzichtloze situatie.

Later zien we dit patroon terug bij de Heer **Jezus** zelf. Ook Maria ziet haar Zoon sterven, daarmee haar hoopvolle toekomst verdwijnen. Jezus' wederopstanding is echter veel beter dan de andere zoons die tot leven werden gewekt. Zij zijn allemaal weer gestorven, Jezus leeft voor eeuwig. Misschien kun je dit patroon ook wel een beetje toepassen op **Israël** zelf, in de bijbel vaak afgebeeld als vrouw. Ook Israël lijkt in een hopeloze 'dode' toestand te zitten, na 400 jaar stilte vanuit God, onderdrukt door Rome. De komst van Jezus blaast ook Israël weer nieuw leven in en brengt hoop op een betere toekomst.

3) LUKAS 7:18-23: IS JEZUS DEGENE DIE KOMEN ZOU?

Elia en Elisa zullen ongetwijfeld grote geloofshelden geweest zijn van veel Joden in de tijd van Jezus. Dat Jezus soortgelijke grote wonderen deed, zoals het opwekken van doden, heeft veel mensen aan het denken gezet: "Wie is die Jezus voor iemand? Een profeet zoals Elia en Elisa?". Zelfs Johannes de Doper en zijn leerlingen liepen met deze vraag rond.

 Lees Lukas 7:18-23

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

 INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Waarom antwoord Jezus niet gewoon met "ja" of "nee", maar met alles wat er gebeurd is?

 TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Hoe kan dit verhaal je helpen om ruimte te geven aan twijfel zonder het geloof los te laten?

 DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Jezus citeert en vervult Jesaja letterlijk, maar ook geestelijk. Hoe zie jij dat Hij 'ogen opent' en 'doden opwekt', en waarom zou het geestelijk vervullen misschien nog wel belangrijker zijn?

 REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Heb jij wel eens getwijfeld over wie Jezus is? Hoe heb je de zekerheid weer gevonden?

Toelichting studieleider

Interpretatie

Jezus geeft vaker een onverwacht antwoord waar mensen een "ja" of "nee" willen horen. Denk aan de vraag of Joden belasting aan de keizer moeten betalen. Als Jezus "ja" zou zeggen, zouden ze Hem betichten van meewerken aan de Romeinse onderdrukking, als Hij "nee" zou zeggen, zouden ze Hem kunnen aanklagen bij de Romeinen voor belastingweigering. Jezus ontwijkt de vraag niet maar stelt hem vanuit het juiste perspectief. Door te zeggen "wiens hoofd staat er op een munt" onmaskert Hij de verkeerde uitgangspositie: geld is een aardse zaak, het Koninkrijk is hemels. Doe in beiden gevallen waartoe je verplicht bent.

Ook tegen Johannes' leerlingen zegt Jezus niet simpelweg "ja" of "nee", dat zou linksom en rechtsom discussies opwekken. Hij laat zijn daden voor Hem spreken. Aan de ene kant zeggen zijn daden dat Hij door God bevestigd wordt in wat Hij doet en zegt, anders zouden de wonderen niet gebeuren. Anderzijds doet Hij precies wat al lang geleden door Jesaja is geprofeteerd. De mensen die Jesaja kennen én geloven, kunnen niets anders doen dan zich realiseren dat Jezus deze woorden heeft vervuld, en de Messias is. Zo beantwoordt Hij de vraag zonder dat daar onduidelijkheid over ontstaat.

Diepgang

Jezus vervult Jesaja letterlijk: blinden gaan zien, doven horen, doden staan op. Dat zijn zichtbare tekenen dat het beloofde Messiaanse tijdperk is aangebroken. Tegelijk spreekt Jesaja ook over geestelijk herstel: ogen die opengaan voor wie God is, en leven waar innerlijke dood heerst. In Lukas 7 zie je beide vervullingen plaatsvinden. Mensen krijgen hun zicht terug, maar belangrijker nog: sommigen herkennen wie Jezus is, terwijl anderen het wonder zien en toch geestelijk blind blijven. Zo wordt duidelijk dat lichamelijk zien niet automatisch geestelijk zien betekent, en dat je kunt leven en toch verloren zijn. Het geestelijke vervullen is daarom dieper en blijvender: lichamelijk herstel is tijdelijk, maar geestelijk zicht en nieuw leven raken aan eeuwig leven. Wat heb je eraan om op te staan uit de doden, als je vervolgens weer zult sterven en eeuwig verloren bent? Geestelijk tot leven worden gewekt door het evangelie brengt eeuwig leven! Dat kan alleen als je 'bent gaan zien' wie Jezus werkelijk is.

4) LUKAS 7:24-28: EN WIE IS JOHANNES DE DOPER DAN?

Nu Jezus Zijn eigen optredens naast profetieën over de Messias heeft gelegd, is bij sommige mensen het licht aangegaan: Jezus is de langverwachte Messias. Toch hebben de meeste mensen Hem ondanks de vele profetieën en wonderen nog steeds niet herkend. Want als jouw verwachting over de Messias heel anders is dan het in de werkelijkheid, zal het veel moeite kosten om Hem te kunnen herkennen. Datzelfde geldt ook over Johannes de Doper: velen kenden hem, maar weinigen herkenden hem.

 Lees Lukas 7:24-28 en Maleachi 3:1

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Welk punt probeert Jezus te maken met de gelijkenis met het riet, de kleding en de profetie van Maleachi?

DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

In welk opzicht denk je dat de kleinste in Gods Koninkrijk groter is dan Johannes de Doper, de grootste profeet ooit?

TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Welke houding of stap helpt jou om waakzaam te blijven, zodat je Gods tijd herkent wanneer Jezus terugkomt?

REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Had jij vroeger bepaalde verwachtingen over Jezus die je nu anders ziet? Hoe is dat gekomen?

Toelichting studieleider

Interpretatie

Met het beeld van het riet dat door de wind wordt bewogen, maakt Jezus duidelijk dat Johannes geen wispelturige of meelopende figuur is. Mensen kwamen naar hem luisteren omdat hij standvastig was en met een duidelijke roeping sprak. Johannes past ook niet in het gangbare beeld van een profeet met aanzien, status en mooie kleren. Hij zoekt geen aardse erkenning, maar leeft volledig gericht op God. In menselijke ogen is Johannes een zonderlinge figuur uit de woestijn, maar in Gods ogen is hij de grootste profeet, die zijn hele leven in dienst van Gods plan stelde. Toch werd hij door velen niet herkend, ondanks de profetieën over hem. Volgens Jezus ligt dat niet aan Johannes, maar aan verkeerde verwachtingen van hoe God en Zijn profeten zouden moeten optreden.

Diepgang

Johannes de Doper is groot omdat hij de laatste en grootste profeet van het oude verbond is: hij mocht de Messias aankondigen en zelfs aanwijzen. Maar hij leefde nog vóór de volle doorbraak van Gods Koninkrijk. De kleinste in Gods Koninkrijk is groter, niet vanwege persoonlijke verdienste, maar omdat hij leeft ná de komst van Jezus. Wie bij het Koninkrijk hoort, deelt in wat Johannes alleen kon aankondigen: vergeving, nieuw leven en directe toegang tot God als Vader. De overvloed van genade, het Woord, Gods zegeningen en de Geest is iets waar de profeten slechts over konden dromen.

Grootheid wordt niet gemeten aan roeping of opoffering, maar aan positie in Gods heilsplan. De kleinste gelovige leeft in een rijkere werkelijkheid dan de grootste profeet vóór Jezus. Dat besef nodigt uit tot dankbaarheid én vreugde!

5) LUKAS 7:29-35: HOE REAGEREN DE MENSEN OP JEZUS EN JOHANNES?

Jezus en Johannes de Doper voldeden niet aan het gangbare verwachtingspatroon van de beloofde Elia-voorloper en de Messias die zou komen bevrijden. Toch was er volop reden om hen serieus te nemen: de manier waarop Johannes leefde en sprak, de wonderen die Jezus deed, en de profetieën die door hen zichtbaar vervuld werden. Dat veel mensen hen nog steeds niet geloofden, laat zien dat geloof niet alleen draait om kennis of bewijs, maar ook om de houding van het hart.

 Lees Lukas 7:29-35 en Maleachi 3:1-2

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Welke punt maakt Jezus door de gelijkenis van de kinderen op de markt en de Wijsheid en haar kinderen?

TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Waar loop jij het risico om Gods spreken te beoordelen op vorm, toon of stijl, in plaats van de juiste hartgesteldheid?

DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Mal. 3:1 is vervuld met Jezus' eerste komst. Denk jij dat Mal. 3:2 al vervuld is of moet dat nog gaan gebeuren? Of kun je er misschien op meerdere manieren naar kijken?

REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Was jij vroeger 'strenger' of 'vrijer' in het geloof? Waarom denk je daar nu anders over?

Toelichting studieleider

Interpretatie

In de tijd van Jezus was het normaal dat kinderen vaak in groepen buiten speelden op de pleinen of markten. Jezus gebruikt dat herkenbare straatbeeld om een punt te maken over 'de generatie' van ongelovige Joden. Zoals de kinderen die vrolijk doen niks willen weten van het optreden van sombere kinderen, en andersom, zo is ook die generatie niet tevreden met zowel het sombere optreden van Johannes, als het vrijere optreden van Jezus. Deze generatie laat zich door geen enkele vorm bewegen, omdat hun hart niet ontvankelijk is voor Jezus en het goede nieuws. Niet alle hoop is verloren, want zoals de Wijsheid haar laat kennen door haar kinderen, zo bewijzen de vruchten van Jezus en Johannes dat de voorloper en Messias zijn.

Diepgang

Maleachi 3:1 wordt in het Nieuwe Testament duidelijk betrokken op Jezus' eerste komst: Johannes de Doper bereidt de weg, en Jezus verschijnt als de Heer in Zijn tempel. Dat deel is helder vervuld. Maleachi 3:2 ligt genuanceerder. De beelden van vuur, zuivering en oordeel passen deels bij Jezus' eerste komst: Hij confronteert, ontmaskert en reinigt harten. Zijn optreden brengt scheiding aan tussen wie zich laat aanspreken en wie zich verhardt. In die zin begint deze profetie al bij Zijn eerste komst vervuld te worden. Beide verzen uit Maleachi passen ook bij wat er in Lukas 7 afspeelt.

Tegelijk wijst de vraag "wie kan de dag van Zijn komst verdragen?" ook verder vooruit. De volle, definitieve zuivering en het oordeel horen bij Jezus' wederkomst. Daarom kun je Maleachi 3:2 het beste tweeledig lezen:

- Nu al: geestelijke reiniging, ontmaskering en heling zijn al gekomen
- Nog niet: de volledige en beslissende zuivering zal bij Jezus' tweede komst komen

Gods handelen is al zichtbaar, maar nog niet af. Wie alleen één verwachting heeft, loopt het risico Gods werk te missen. Dat geldt voor de Joden toen, en voor Christenen vandaag.

SAMENVATTING

In Lukas 7:1–35 laat Lukas zien wie Jezus werkelijk is en hoe verschillend mensen op Hem reageren. Jezus openbaart Zich als de Messias die met gezag spreekt, ontferming toont en leven brengt. Tegelijk blijkt dat (wonder)tekenen, profetieën en bewijs op zichzelf niet genoeg zijn om Hem te herkennen.

Zowel Johannes de Doper als Jezus voldeden niet aan de gangbare verwachtingen. Wie vasthoudt aan zijn eigen beeld van hoe God zou moeten werken, loopt het risico Gods handelen te zien en toch te missen. Ware herkenning vraagt niet alleen kennis, maar een open en ontvankelijk hart.

Deze studie roept ook op tot waakzaamheid: leren kijken met geestelijke ogen, bereid zijn je verwachtingen te laten corrigeren en je te laten aanspreken door wat God op Zijn manier doet. Nu, en met het oog op Jezus' wederkomst.